

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 1 sierpnia 2017 roku (znak: EI/9585448/5) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. po rozpatrzeniu wniosku S. T. z dnia 26 lipca 2017 roku przeliczył ubezpieczonemu emeryturę od dnia 1 lipca 2017 roku, to jest od miesiąca w którym zgłoszono wniosek.

Organ rentowy wskazał, że: przy obliczeniu emerytury uwzględniono - na dzień 1 lipca 2017 roku - wymiar: 25 lat i 7 miesięcy okresów składkowych (307 miesięcy), 1 rok - okresów nieskładkowych (nie więcej niż 1/3 składkowych, 12 miesięcy).

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik podstawy wymiaru ustalony na 1 lipca 2017 roku wynosi 95,90%. Wysokość podstawy wymiaru po przeliczeniu wynosi zaś 3.072.62 zł. Wysokość emerytury po przeliczeniu od dnia 1 lipca 2017 roku wynosi miesięcznie 1.812.49 zł. Wysokość świadczenia do wypłaty wynosi miesięcznie 1.510.37 zł.

(decyzja z dnia 1 sierpnia 2017 roku k. 226 -227 akt ZUS)

W dniu 22 sierpnia 2017 roku odwołanie od powyższej decyzji złożył S. T. zarzucając naruszenie prawa materialnego to jest art.133 ust.1 punkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998 roku (Dz.U. nr 162, poz.1118) poprzez jego niezastosowanie i dokonanie wyrównana z tytułu emerytury od dnia 1 lipca 2017 roku do dnia 31 sierpnia 2017 roku podczas gdy z prawidłowej analizy omawianego przepisu wynika, iż przedmiotowe wyrównanie winno zostać przyznane od dnia przyznania emerytury – od dnia 1 lipca 2011 roku.

W uzasadnieniu odwołania skarżący podniósł, iż doszło do oczywistego błędu organu rentowego już w 2011 roku, podczas procedury gromadzenia danych o wysokości dochodów, które stanowić miały podstawę wyliczenia emerytury. Zaniebdania leżące po stronie pracowników organu rentowego doprowadziły do wyliczenia zaniżonego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia, a w konsekwencji do przyznania emerytury w zaniżonej wysokości od 31 lipca 2011 roku. Zdaniem odwołującego się z analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż organ rentowy dokonał pobieżnej analizy dokumentów, co rzutowało na niewłaściwe wyliczenie podstawy należnej emerytury. Dokumenty które stanowiły podstawę wyliczenia jego emerytury zostały przeanalizowane przez organ rentowy pobieżnie. Dopiero wniosek z 26 lipca 2017 roku, spowodował, że organ rentowy zaczął zajmować się szczegółowo sprawą i w sposób prawidłowy dokonał obliczeń.

Z uwagi na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i wyrównanie emerytury za okres od dnia przyznania prawa do emerytury to jest od dnia 1 lipca 2011 roku wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 6 dnia każdego miesiąca za okres od 1 lipca 2011 roku do 30 czerwca 2017 roku.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu odwołania przywołał argumentację podniesioną w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo wskazał, że ubezpieczonemu decyzją z dnia 31 sierpnia 2011 roku została przyznana emerytura z urzędu, po ukończeniu 65 roku życia, przyznając ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 31 lipca 2011 roku. Natomiast w dniu 26 lipca 2017 roku ubezpieczony złożył wniosek o ponowne przeliczenie podstawy wymiaru. Do wniosku zostały dołączone nowe dokumenty - (...) z zarobkami z lat: 1976-1981, 1986-1993. Zatem organ rentowy zaskarżoną decyzją przeliczył wnioskodawcy podstawę wymiaru emerytury od dnia 1 lipca 2017 roku, to jest od miesiąca w którym zgłoszono wniosek.

Na rozprawie w dniu 15 stycznia 2018 roku - poprzedzającej wydanie wyroku - pełnomocnik ubezpieczonego poparł odwołanie oraz wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Nadto wniósł o wyrównanie emerytury za 3 lata wstecz wraz z odsetkami.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony S. T. urodził się dniu (...). Ubezpieczony ukończył 65 lat w dniu (...).

W dniu 6 grudnia 1988 roku ubezpieczony składając wniosek o prawo do renty przedłożył świadectwo pracy z Kombinatu Rolniczo - (...) w Babsku Zakład Rolny w G., z którego wynikało że był zatrudniony tym zakładzie od dnia 5 lipca 1970 roku do dnia 27 listopada 1988 roku oraz zaświadczenie o osiąganym wynagrodzeniu z dwóch ostatnich lat pracy to jest z 1987 i 1988 roku.

(wniosek o prawo do renty z dnia 6 grudnia 1988 roku k. 2 akt ZUS, świadectwo pracy k. 11 akt ZUS oraz zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach w uspołecznionych zakładach pracy z dnia 25 listopada 1988 roku k. 12 akt ZUS)

Składając wniosek o rentę w dniu 1 października 1993 roku ubezpieczony przedłożył świadectwo pracy z Kombinatu Rolniczo - (...) w Babsku Zakład Rolny w G., z którego wynikało, że był zatrudniony tym zakładzie od dnia 5 lipca 1970 roku do dnia 31 maja 1993 roku.

(wniosek z dnia 1 października 1993 roku k. 1-2 akt ZUS, świadectwo pracy z dnia 31 maja 1993 roku k. 7 akt ZUS)

Decyzją z dnia 31 sierpnia 2011 roku, organ rentowy z urzędu przyznał S. T. prawo do emerytury od dnia 31 lipca 2011 roku, to jest od osiągnięcia wieku emerytalnego 65 lat.

Dodatkowo Zakład wskazał, że prawo do renty ustało z dniem 31 lipca 2011 roku.

(decyzja z dnia 31 sierpnia 2011 roku k. 211 akt ZUS)

Ubezpieczony S. T. nie złożył odwołania od powyższej decyzji.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 26 lipca 2017 roku ubezpieczony złożył wniosek o ponowne ustalenie wysokości jego emerytury na podstawie przedłożonych dokumentów w postaci świadectwa pracy z okresu pracy Kombinacie Rolniczo - (...) w Babsku Zakład Rolny w G. od dnia 5 lipca 1970 roku do dnia 31 maja 1993 roku oraz druku Rp -7 z tego zakładu za okres od 1976 roku do 1981 roku oraz od 1986 roku do 1993 roku.

(wniosek z dnia 26 lipca 2017 roku k. 222 akt ZUS, świadectwo pracy z dnia 13 lipca 2017 roku k. 223 akt ZUS oraz druki Rp - z dnia 13 lipca 2017 roku k. 224 - 225 akt ZUS)

Zaskarżoną decyzją z dnia 1 sierpnia 2017 roku (znak: EI/9585448/5) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. po rozpatrzeniu wniosku S. T. z dnia 26 lipca 2017 roku przeliczył emeryturę od dnia 1 lipca 2017 roku, to jest od miesiąca w którym zgłoszono wniosek.

Organ rentowy wskazał, że: przy obliczeniu emerytury uwzględniono - na dzień 1 lipca 2017 roku - wymiar: 25 lat i 7 miesięcy okresów składkowych (307 miesięcy), 1 rok - okresów nieskładkowych (12 miesięcy).

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik podstawy wymiaru ustalony na 1 lipca 2017 roku wynosi 95,90%. Wysokość podstawy wymiaru po przeliczeniu wynosi zaś 3.072.62 zł. Wysokość emerytury po przeliczeniu od dnia 1 lipca 2017 roku wynosi miesięcznie 1.812.49 zł. Wysokość świadczenia do wypłaty wynosi miesięcznie 1.510.37 zł.

(decyzja z dnia 1 sierpnia 2017 roku k. 226 -227 akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny między stronami. Istotne w sprawie okoliczności zostały ustalone na podstawie ww. dowodów z dokumentów, których strony nie kwestionowały.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art.133 ust.1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 roku, poz. 1383) w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu (punkt 1) bądź za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego (punkt 2).

Z brzmienia art.133 ust.1 punkt 2 ww. ustawy wynika, że znajduje on zastosowanie w przypadku, gdy błąd organu rentowego zostanie popełniony w decyzji odmawiającej przyznania świadczenia lub przyznającej świadczenie w wysokości niższej od przysługującej.

Stosownie do treści art.129 ust.1 ww. ustawy świadczenie wypłaca się od dnia powstania prawa do niego, jednak nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. W orzecznictwie sądów zwraca się uwagę na konieczność odróżnienia nabycia prawa do świadczeń od uzyskania świadczeń wynikających z tego prawa, podkreślając samodzielny charakter tych instytucji, jako regulowanych odrębnymi przepisami, mającymi różne znaczenie w obrocie prawnym (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 22 listopada 2006 roku, III UK 95/06).

O nabyciu prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego stanowi art.100 ww. ustawy przewidujący powstanie prawa do świadczeń z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa, natomiast o wypłacie - art.129 ust.1 tej ustawy, nakazujący wypłacanie świadczenia od dnia powstania prawa, nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Z powyższego wynika, że istnienia prawa do świadczeń, wiążącego się ze spełnieniem warunków jego nabycia, nie można utożsamiać z przyznaniem świadczenia. W tym zakresie poglądy judykatury zbliżone są ze stanowiskiem wynikającym ze stanowiska doktryny (G. Gudowska, K. Ślebzak (red.) w: „Emerytury i renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych” Komentarz Warszawa 2013, Legalis). Wszelkie wątpliwości w tym zakresie wyjaśnił w swoim orzecznictwie Sąd Najwyższy, stwierdzając, że przyznaniem świadczenia jest ustalenie prawa do jego pobierania, a więc wypłaty (uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z 27 listopada 1989 roku, III UZP 11/89 oraz uchwała z 10 sierpnia 1988 roku III UZP 22/88). Wskazany przepis art.129 ust.1 ww. ustawy wyraża zasadę, zgodnie z którą, początkowa data wypłaty świadczenia uzależniona jest od złożenia wniosku o to świadczenie (wyrok Sądu Najwyższego z 10 lutego 2012 roku II UK 146/11), co wprost wynika z brzmienia powołanych wyżej przepisów.

W tym kontekście nie ma znaczenia fakt, że prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego powstaje z mocy prawa, zaś decyzja organu rentowego ma charakter jedynie deklaratoryjny, uwarunkowany zaistnieniem przesłanek uzasadniających przyznanie prawa do świadczenia i nie stanowi jeszcze podstawy do wypłaty świadczenia. Konsekwencją jest to, że dopiero złożenie wniosku o świadczenie powoduje obowiązek ustalenia prawa do świadczenia, a następnie jego wypłaty. O ile prawo do świadczenia z ubezpieczeń społecznych nie ulega przedawnieniu (w tym znaczeniu, że można o nie wystąpić w dowolnym terminie), o tyle nie można skutecznie żądać wypłaty świadczenia za okres po nabyciu do niego prawa a przed wystąpieniem z wnioskiem (M. Bartnicki, w: Komentarz do ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, LEX 2014, K. Antonów, Bartnicki, Suchacki).

Należy również podkreślić, że ww. ustawa o emeryturach i rentach nie przewiduje możliwości domagania się wypłaty świadczeń z wyrównaniem za czas od nabycia do nich prawa in abstracto do chwili złożenia wniosku, bez względu na to, czy niezłożenie wniosku spowodowane było brakiem staranności w prowadzeniu własnych spraw.

Dodatkowo zauważyć należy, że z art.116 ust.5 ww. ustawy wynika, że do wniosku w sprawie przyznania świadczeń powinny być dołączone dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokości, określone w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Z przepisu tego wynika, że ciężar dowodu w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe spoczywa na ubezpieczonym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2001 roku, II UKN 297/00). Ponadto reguły dowodzenia w procesie cywilnym (art.232 k.p.c.) zobowiązują strony do wskazywania dowodów, z których wywodzą one skutki prawne.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż organ rentowy decyzją z dnia 31 sierpnia 2011 roku z urzędu przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 31 lipca 2011 roku to jest od osiągnięcia wieku emerytalnego 65 lat. Decyzja została wydana na podstawie art.24a ww. ustawy o emeryturach i rentach, a jej wysokość obliczona na podstawie dokumentów złożonych przez ubezpieczonego wraz z wnioskiem o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Ubezpieczony nie zaskarżył przedmiotowej decyzji, co pozwala przyjąć, że dane zawarte w jej treści - zwłaszcza co do wysokości świadczenia - były przez niego akceptowane.

Ubezpieczony dopiero w dniu 26 lipca 2017 roku złożył wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury na podstawie przedłożonych dokumentów w postaci świadectwa pracy z okresu pracy w Kombinacie Rolniczo – (...) w Babsku Zakład Rolny w G. od dnia 5 lipca 1970 roku do dnia 31 maja 1993 roku oraz zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druk Rp -7) z ww. zakładu za okres od 1976 roku do 1981 roku oraz od 1986 roku do 1993 roku, wydanym w dniu 13 lipca 2017 roku. Powyższe dane nie były dotychczas organowi rentowemu znane, ponieważ ubezpieczony występując z kolejnymi wnioskami o rentę nie przedłożył zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, pomimo że miał taką możliwość. Dlatego też świadczenie ubezpieczonego faktycznie uległo podwyższeniu na skutek przedłożonych dopiero w dniu 26 lipca 2017 roku nowych dowodów. Jednak istotnym jest to, że organ rentowy nie był uprawniony - jak chciałby tego odwołujący się - do wypłaty świadczenia w wyższej wysokości od daty jej przyznania, to jest od lipca 2011 roku.

W okolicznościach niniejszej sprawy trudno zatem dopatrywać się błędu organu rentowego w rozumieniu art.133 ust.1 punkt 2 ww. ustawy. Przepis ten przewiduje zresztą w ust.1 punkt 1 regułę, że w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń, jednak nie wcześniej, niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu. Tylko w przypadku błędu organu rentowego lub odwoławczego (ust.1 punkt 2), świadczenie wypłaca się za okres trzech lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu.

Decyzja ZUS z dnia 31 sierpnia 2011 roku o przyznaniu emerytury wydana została w wyniku uzyskania przez ubezpieczonego wieku emerytalnego 65 lat. Do tej daty zgromadzone w aktach emerytalno - rentowych dokumenty zwłaszcza dotyczące z okresu pracy w Kombinacie Rolniczo – (...) w Babsku Zakład Rolny w G. od dnia 5 lipca 1970 roku do dnia 31 maja 1993 roku co do wysokości osiąganych zarobków dotyczyły tylko roku 1987 i 1988. W związku z tym organ rentowy ustalając prawo do emerytury oparł się na danych dostępnych w aktach ubezpieczonego. Dane co do osiąganego wynagrodzenia za lata od 1976 roku do 1981 roku oraz od 1986 roku do 1993 roku zostały pozyskane przez ubezpieczonego dopiero w dniu 13 lipca 2017 roku i załączone do wniosku o ponowne ustalenie wysokości emerytury w dniu 26 lipca 2017 roku. W związku z tym brak jest podstaw do przyjęcia, że organ rentowy uchybił swoim obowiązkom i przyznając ubezpieczonemu decyzją z dnia 31 sierpnia 2011 roku z urzędu prawo do emerytury zaniżył jego wysokość. Ustalając wówczas wysokość emerytury oparł się na całości posiadanej dokumentacji. To ubezpieczony jako osoba zainteresowana powinna była zadbać o to, aby we właściwym terminie przedłożyć dokumenty co do wysokości osiąganych wynagrodzeń. Zwłaszcza, że możliwość pozyskania wskazanych dokumentów istniał już o wiele wcześniej. Dlatego też brak własnej inicjatywy w zadbanie o swoje interesy nie może obecnie powodować przerzucenie odpowiedzialności na organ rentowy i upatrywania w jego działaniu błędów uprawniających do wypłaty świadczenia za wsteczny okres. To ubezpieczony dopiero w dniu 26 lipca 2017 roku przedłożył nowe dokumenty, które nie były dotychczas w posiadaniu organu rentowego. Dlatego też świadczenie wyższej wysokości mogło być wypłacone od dnia złożenia wniosku wraz z nowymi danymi. A co za tym idzie nie było możliwe wypłacenie wyrównania emerytury od

dnia przyznania prawa do emerytury. Konsekwencją tegoż rozstrzygnięcia oczywiście jest brak podstaw do uznania żądania zasądzenia odsetek.

Zdaniem Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie odwołujący się nie wykazał spełnienia przesłanki określonej w art.133 ust.1 punkt 2 ww. ustawy, to jest błędu organu rentowego co możliwości wcześniejszego (w dniu 31 lipca 2011 roku) prawidłowego wyliczenia wysokości emerytury, zatem świadczenie winno być wypłacone zgodnie z art.133 ust.1 punkt 1 ww. ustawy od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Mając powyższe na uwadze, wobec braku podstaw do uwzględnienia odwołania, Sąd Okręgowy na podstawie art.477¹⁴ §1 k.p.c. oddalił odwołanie.

(E.W.)

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ubezpieczonego.

31 stycznia 2018 roku